

Een jaar of 15 geleden alweer, kwam ik in het bezit van een tweetal tegeltjes voorstellende een figuur met stok op een koord. Een figuur van commedia dell'arte uit de late middeleeuwen. Een luchtige, vluchtige en zotte maskerade bewerkstelligt door een konische muts, lange fopneus en lange flappige schoenen: de attributen van een clown. De figuur maakt een wankele indruk, door zijn stok en zijn ene voet, hangend in de lucht om een stap naar voren te zetten. Bij nadere beschouwing zie je, dat de stand van lichaam een goed evenwicht heeft. We zien een geoefende artiest. Logisch, want zo iets leer je niet op een enkele namiddag. Deze figuur is een archetypische uit de middeleeuwen, naast andere, even archetypisch. Trouwens de zot of nar vinden we in alle culturen: hij vergezelt de mens sinds mensenheugenis als een bizarre spiegel, even waar en onwaar als onze eigen maskers.

De tegeltjes hebben lange tijd op mijn atelier gestaan totdat een mooie gelegenheid zich voordeed om er één te schenken aan Anir en Tony te Portugal, waar een bloeiende tegelcultuur is: de azulejos zijn wereldwijd een begrip. Welnu: voor dit geschenk werd de plek op de muur zorgvuldig in gereedheid gebracht, maar na het plaatsen van het tegeltje kwam de grote schrik: met het wegvegen van de cementresten werd de *hele* afbeelding mee weggeveegd, een onverwachte en zeer ongewenste verdwijningstruc. Het was gewoon met water oplosbare inkt gestempeld.

Ik vermoed dat de hele oplage weggevaagd is. Op één na: na dit bericht uit Portugal heb ik direct het enig overgebleven exemplaar gefixeerd, gekopieerd, geëetst en nageschilderd om het beeld te behouden. Zonder het daadwerkelijke artefact blijft alleen de herinnering en die moeten jij en ik onderhouden, opnieuw doorgeven zoals de hier aanwezige stok van Pendor. Zo is in Portugal op de helling bij Anir en Ton de figuur Pendor ontstaan en is ons beeldmerk.

Waarom dit vergelijk op deze plek en deze opening?

Een bewust motief geeft richting aan beweging, dat zit al in het begrip ervan, ook als die richting onbepaald is, nog alle kanten uit kan en de ruimte gaat vullen: deze *salão* van Arte No Pendor. Hier ontstaat kunst, wordt het gemaakt en getoond.

We verbeelden het vluchtige, maken het tijdelijke even permanent, verwelkomen de invloed, nemen daar onvermijdelijk afscheid van en ondervinden elkaars invloed. Luchtig en vluchtig, maar blijvend van invloed, door de verandering die ze veroorzaakt. Het coöperatief Arte no Pendor is een dergelijke vorm, een vorm van verbondenheid, nut en bescherming. De naam Arte no Pendor - Kunst op de Helling - is afkomstig van Anir.

Hun verblijf in Portugal op een helling heeft dit en meer in beweging gezet. Het woord 'pendor' betekent namelijk 'helling'.

Maar voor ons is op de helling gaan ook iets opnieuw doen, een nieuwe en frisse kijk. Ook in Portugal, zo is de ervaring van Tony en Anir, was het woord 'pendor' wat archaïsch. Was: want door het als Arte no Pendor te introduceren wordt het daar ook nieuw leven in geblazen. Zo betreedt behalve in Nederland, Pendor in Portugal ook het koord.

Als de Box van Pendor, roept het associaties op met de doos van Pandora; geopend door niet te beteugelen nieuwsgierigheid. Alle ellende vloog daar toen uit, de wereld in en - snel die deksel sluiten - was nauwelijks op tijd; op de bodem bleef alleen de hoop achter als enige lichtpuntje voor de mens. De kroonluchter hier is dan dubbel passend: licht lijkt niet één maal, maar meerdere malen ontstoken en is de bekroning van veel werk. En schijnt nu over ons pad, over het koord. Verlicht jut en jul, de dwalende en de dolende, de gelovige en de ontkennende, de standvastige en de kreupele, de twijfelende idealist en de vastberaden realist. Betreedt het koord als Pendor met hoop en stok: ga naar de overkant desnoods in wankel evenwicht. Geef aangekomen een ferme ram op de Kop-van-Jut en oogst knallend succes!

Wij gaan nu over tot het openen van de Box van Pendor en aan Arnolda Rutting en Anneke van Wittmarschen de eer om de openingshandeling te verrichten door het deksel te lichten en te ervaren wat het gevolg is. Ik beloof u; het zal ongetwijfeld kunst zijn: geen onaangename verrassing.

Alvast voor straks: a sua saude, op uw gezondheid!